

EFFEKTRAPPORT 2022

Inledning

Svenska Freds är medlem av Giva Sverige som tagit fram en kvalitetskod för svenska insamlingsorganisationer. Kvalitetskoden ställer bland annat krav på att varje medlemsorganisation årligen ska upprätta en effektrapport. Effektrapportens syfte är visa givare, allmänheten och andra intressenter vilken nytta organisationen gör. I vår effektrapport för kalenderåret 2022 lyfter vi fram Svenska Freds vision och våra resultat, men också vilka strategier, resurser och arbetssätt vi använder för att nå och följa upp våra mål.

Vad Svenska Freds vill uppnå

Svenska Freds är en partipolitiskt och religiöst oberoende ideell förening som verkar för mänsklig säkerhet och global nedrustning. Vår vision är hållbar fred i världen.

Svenska Freds är Sveriges största och världens äldsta ännu aktiva fredsförening. Vi är övertygade om att hållbar fred bäst kan åstadkommas utan användning av väpnat våld och vi utgår ifrån att människor kan och vill leva i fred. Med stöd av våra analyser och argument verkar vi för att förändra normer, attityder och politik. Vi använder opinionsbildning och påverkansarbete som verktyg gentemot beslutsfattare och makthavare för att bekämpa grundorsaker till väpnade konflikter och för att åstadkomma strukturell förändring.

Svenska Freds arbetar genom riksorganisation, lokalföreningar, fredsgrupper, nätverk samt enskilda medlemmar i samverkan. Genom att ge människor möjlighet och en plattform för att organisera och engagera sig för samhällsförändring bidrar Svenska Freds till ett levande civilsamhälle som stärker demokratin. Vi ökar möjligheterna att få genomslag för de förslag vi driver genom att verka såväl lokalt som globalt. Globalt är Svenska Freds del av nätverk för fred och nedrustning och deltar aktivt i internationell kampanjer och koalitioner av organisationer, aktivister, forskare och andra som delar vår övertygelse.

Verksamhetsområden

Svenska Freds arbetar inom tre övergripande verksamhetsområden. Vi verkar för svensk och global **nedrustning**, framför allt genom arbete mot den svenska vapenexporten och för en aktiv svensk nedrustningspolitik i frågor som kärnvapen och mördarrobotar. Vi verkar för **hållbar fred och säkerhet** genom att driva på för en säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred. Svenska Freds verkar för att väcka och förvalta människors **engagemang för fred**, genom att vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

Svenska Freds organisatoriska sammanhang

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse med drygt 11 000 individuella medlemmar. Kongressen är föreningens högsta beslutade organ. Medlemmarna fattar då beslut om inkomna förslag och väljer en centralstyrelse som är ansvarig för verksamheten mellan kongresserna. Vid kongressen 2022 valdes sju ledamöter inklusive ny ordförande samt tre suppleanter till centralstyrelsen, för en period av två år. Kongressen fattade också ett förstagångsbeslut om nytt idéprogram samt antog handlingsprogram för åren 2022-2026.

Idéprogrammet är föreningens grund och alla som håller med om innehållet kan bli medlemmar. Kongressen beslutar också om ett handlingsprogram som styr vad föreningen ska fokusera på de närmaste fyra åren. Handlingsprogrammet ligger sedan till grund för Svenska Freds verksamhetsplan. Presidiet består av ordföranden, de två vice ordförandena samt generalsekreteraren och är högsta beslutande instans mellan föreningens centralstyrelsemöten.

Svenska Freds kärnverksamhet handlar om opinionsbildning och politiskt påverkansarbete för fred. Samhällsförändring och politiskt påverkansarbete är komplext, tar ofta lång tid och involverar många olika aktörer. En del av Svenska Freds arbete handlar därför om att mobilisera fler i Sverige och internationellt att arbeta mot samma mål eller att ingå i koalitioner för att nå gemensamma, långsiktiga resultat. Svenska Freds verkar i huvudsak i den svenska debatten och samarbetar med organisationer i andra länder för påverkan inom EU och i FN. De flesta organisationer har störst möjlighet att påverka i sin egen kontext, men genom att dela kunskap, utbyta information och samordna arbetet stärker vi varandras strategier, metoder och förutsättningar för att skapa förändring.

Svenska Freds har under många år varit ett kunskapsmässigt stöd för andra i frågor om vapenhandel. Bland annat driver vi ett nätverk för svenska organisationer där Amnesty, Rädda Barnen, Röda Korset, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF), Svenska kyrkan med flera ingår. Svenska Freds samarbetar också återkommande med Kristna Fredsrörelsen, Kvinna till Kvinna, Transparency International, Svenska FN-förbundet och Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK). Sedan 2021 driver Svenska Freds ett liknande nätverk för organisationer som arbetar för ett förbud mot mördarrobotar. I det ingår Human Rights Watch i Sverige, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF) och Amnesty.

Svenska Freds är även medlem av ForumCiv och CONCORD Sverige som samlar organisationer i Sverige som arbetar med internationella frågor. Svenska Freds deltar aktivt i flera av CONCORDS arbetsgrupper där arbetet bland annat inkluderar att skriva gemensamma rapporter, debattartiklar och möten med beslutsfattare. En av Svenska Freds anställda har under året också suttit i CONCORDS styrelse.

För att få genomslag i globala nedrustningsfrågor är Svenska Freds del av flera internationella nätverk, freds- och nedrustningskampanjer tillsammans med bland andra Human Rights Watch, Oxfam, Amnesty International, Pax, Safer World, Campaign Against Arms Trade (CAAT), Interpeace och Crisis Action. Genom nätverket Control Arms samarbetar vi kring vapenhandelsfördraget Arms Trade Treaty (ATT) och inom internationell och europeisk vapenhandel samverkar vi genom European Network Against Arms Trade (ENAAT). Svenska Freds är också medlem i War Resisters International, International Network Against Explosive Weapons, International Campaign to Ban Landmines (ICBL), International Peace Bureau (IPB), Cluster Munition Coalition (CMC) och Campaign to Stop Killer Robots. Under 2021 och 2022 har Svenska Freds utökat samarbetet med Campaign to Stop Killer Robots för att aktivt driva på den svenska regeringen att verka för ett förbud mot mördarrobotar. Svenska Freds är även del av International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) som drivit igenom ett internationellt förbud mot kärnvapen. Vi är aktiva i kärnvapenfrågan, sprider kampanjens budskap i Sverige och samverkar med de svenska organisationer som är medlemmar i ICAN genom gemensamma debattartiklar och aktiviteter.

Svenska Freds strategier för att uppnå våra mål

En central utgångspunkt för Svenska Freds förändringsteori är att människor ska ha rätt och möjlighet att ställa krav på lokala, nationella och internationella makthavare för att få till stånd förändrad politik, normer och attityder som bidrar till hållbar fred och nedrustning. Genom att skapa opinion, sprida fakta och information kan vi öka kunskapen och fånga upp människors engagemang

till stöd för de samhällsförändringar vi vill se. Vår opinionsbildning och vårt mediarbete skapar förutsättningar för att få upp våra frågor på den politiska dagordningen, få spridning och nå ut till många människor och på längre sikt skapa de förändringar som behövs för att förändra retorik, politik och praktik vad det gäller fred och säkerhet.

Genom politik som både åtgärdar de strukturer som underblåser och förlänger väpnade konflikter och som investerar i dem som gynnar fredlig konfliktshantering, kan hållbar förändring åstadkommas. Vi är övertygade om att varje organisation har störst möjligheter att påverka i sin egen kontext. Därför gräver vi där vi står i den svenska debatten, inom EU och i FN och samarbetar med organisationer i andra länder och delar kunskap om varandras förutsättningar och strategier.

På kortare sikt handlar sammanfattningsvis mycket av vårt arbete om att bidra till ökad kunskap, och ökat engagemang hos våra målgrupper, samt att bidra till samhällsdebatten genom olika kanaler. Genom opinionsbildning verkar vi också ofta för förändrade attityder till våra frågor. En del av arbetet för att skapa förändring handlar därför ofta om att mobilisera fler till att vilja och kunna bedriva arbete mot samma mål eller till att ingå i gemensamma koalitioner för att uppnå gemensamma långsiktiga mål. På längre sikt handlar det om att åtgärda problemen genom förändringar i politik, policy, lagstiftning, budget eller praxis.

Svenska Freds har många verktyg, metoder och arbetssätt. Vi påverkar beslutsfattare, inflytelserika aktörer och företag genom att granska dem och genom att möta dem i samtal och debatter. Vi sätter press på dem genom att bilda opinion och debattera i media. Vi förser beslutsfattare, journalister, forskare och studenter med underlag och argument inom våra frågor och samarbetar med dem som delar våra värderingar och åsikter.

Vi bildar opinion genom kunskapsspridning. Vi debatterar och kommunicerar genom traditionella medier, vår webbplats och sociala medier. Vi ordnar kampanjer, seminarier och manifestationer. Vi publicerar rapporter, böcker och medlemstidningen Pax. Vi utbildar våra medlemmar, studenter, andra organisationer och politiker. Genom folkbildning stärker vi vår trovärdighet och ökar förutsättningarna för en hållbar fred.

Stödet och engagemanget från våra medlemmar är en viktig del av Svenska Freds arbete med att opinionsbilda och påverka politiska beslut. Våra medlemmar har möjlighet att engagera sig fredspolitiskt genom våra lokalföreningar och intressegrupper.

Demokrati förutsätter folkligt deltagande och folklig förankring. Demokratiskt organiserade föreningar fungerar också som skolor i demokrati för sina medlemmar. Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. Det är även en av anledningarna till att vi arbetar för att stärka civilsamhället och organisationer i våra internationella samarbeten. Vi samarbetar med internationella nätverk och organisationer för att driva fram internationella avtal och överenskommelser, såsom ett globalt vapenhandelsavtal och förbud mot kärnvapen.

Svenska Freds kapacitet och expertis

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse med drygt 11 000 individuella medlemmar. Det ideella engagemanget ökar våra möjligheter att värva fler medlemmar, stärka vår legitimitet, sprida kunskap om våra frågor, påverka och förändra. Föreningen har i dagsläget sju aktiva lokalföreningar i Göteborg, Lund/Malmö, Nässjö, Stockholm, Tyresö (TUFF), Ulricehamn och Örebro. Lokalföreningarna bidrar till verksamheten genom bland annat inspirations- och kunskapsspridning i form seminarier, samtal, manifestationer och lokala debattinlägg. Medlemmar kan också starta en ny eller engagera sig i en existerande fredsgrupp. I

dagsläget finns fem fredsgrupper varav tre bildats under 2021. En fredsgrupp behöver till skillnad från en lokalförening ingen egen styrelse eller egna stadgar. Såväl lokalföreningar som fredsgrupper ska dock verka inom ramen för Svenska Freds idéprogram och stadgar.

Alla Svenska Freds lokalföreningar får ett grundstöd från Svenska Freds medlemsavgifter. Lokalföreningar och fredsgrupper kan därutöver söka stöd från Kampfonden för att täcka kostnader för aktioner, manifestationer, ickevåldsarbete, organisatoriska kostnader och allt slags annat utåtriktat fredsarbete som bedrivs inom ramen för Svenska Freds idéprogram.

Med medlemsavgiften på 240 kronor per år bidrar medlemmarna till att stötta det opinionsbildande påverkansarbetet och det ideella engagemanget. Vi återskriver och berättar kontinuerligt om vårt arbete genom Svenska Freds hemsida, sociala medier, nyhetsbrev och medlemstidning PAX som från och med 2021 skickas postalt till alla medlemmar. Medlemmarna erbjuds att delta i medlemsaktiviteter som kongress och inspirationsmöten. Lokalföreningsanslutna medlemmar får utskick och erbjudanden om att delta i lokala aktiviteter som varierar beroende på lokalförening.

Fadder mot vapenexport och minor är ett månadsgivande som inte kräver medlemskap där givare specifikt stöttar Svenska Freds nedrustningsarbete. Därutöver har vi engagemangs- och givarformen Påtryckare för Fred där individer skickar ris och ros, två färdigskrivna vykort tre till fyra gånger om året till av Svenska Freds utvalda maktinnehavare eller organisationer som har bidragit till att skapa hållbar fred respektive motverkat detta arbete. Ris och ros skickades ut två gånger under 2022.

Utöver det ideella arbetet i lokalföreningar och grupper har Svenska Freds under året haft ett antal personer som i olika utsträckning arbetat volontärt med uppdrag för föreningen. Med undantag för ordföranden arbetar centralstyrelsen ideellt. Ledamöter från styrelsen har utöver sitt formella styrelseuppdrag bidragit till verksamheten bland annat genom att delta i interna arbetsgrupper. Svenska Freds hade under 2022 fem praktikanter och vi har under 2022 även haft volontärer som bidragit till material till nyhetsbrev, medlemstidningen och till vår podcast samt till utveckling av vår engagemangsstrategi.

Svenska Freds hade under 2022 utbildningsverksamhet i form av seminarier och föreläsningar i både digitalt och fysiskt format. Utbildningsverksamheten har förstärkts av Fredsakademiens omfattande utbildande arbete riktat till unga.

Svenska Freds verksamhetskostnader 2022 uppgick till 12 905 tkr. Intäkterna från medlemsavgifter var 1 540 tkr och från privatinsamling 4 893 tkr. Utöver medlemsavgifterna och våra gåvogivare, fick Svenska Freds under 2022 finansiering i form av bidrag från Folke Bernadotteakademin, ForumCiv och Allmänna Arvsfonden. Vi får i viss utsträckning gåvor från företag i form av rabatter för olika kampanjer.

Hur vi mäter framsteg och effekter av Svenska Freds arbete

För samhällsförändring krävs tid, resurser och målmedvetet, kreativt politiskt påverkansarbete med opinionsbildning som central komponent. Länken mellan påverkan och resultat är ofta komplex och ibland är arbetet mest effektivt när det inte syns utåt, vilket kan försvåra möjligheten att visa på verksamhetens effekt. Svenska Freds har under många decennier bedrivit opinionsbildning och politiskt påverkansarbete gentemot riksdag och regering och varit en av få röster som entusiastiskt lyft frågor om fredlig konflikthantering, alternativ till militär upprustning och militära interventioner samt problematiken kring den svenska vapenexporten. De verkliga resultaten av Svenska Freds arbete ses bäst i ett längre tidsperspektiv än ett år och flera av de mest betydelsefulla framgångarna i vår historia är resultatet av decenniernas envist kampanjande. Ett exempel är demokratikriteriet i regelverket för den svenska vapenexporten, som Svenska Freds arbetat med sedan 1990-talet. Ett annat exempel är ”hållbar fred” som länge funnits med i Svenska Freds idéprogram som ett begrepp

som bör introduceras i diskursen om fred och säkerhet. Numera används det i många politiska sammanhang.

Svenska Freds styrmodell består övergripande av tre dokument med målsättningar och prioriteringar på olika nivåer och med olika tidsperspektiv. De långsiktiga visionära idéerna finns formulerade i föreningens idéprogram som antas av medlemmarna genom två kongressbeslut. Kongressen beslutar också om handlingsprogram som omvandlar idéprogrammets långsiktiga mål till konkreta prioriteringar för de kommande fyra åren. Verksamhetsplanen definierar övergripande aktiviteter, förväntade resultat och indikatorer för konkret uppföljning och utvärdering av Svenska Freds verksamhet. Verksamhetsplanen antas av styrelsen och följs upp genom tertiärrapporter. Det ekonomiska resultatet följs upp med betoning på avvikelserapportering i förhållande till beslutad budget. Verksamheten följs löpande upp vid regelbundna möten mellan generalsekreteraren och enskilda anställda, arbetsgrupper samt i presidiet. Vid upprättandet av årsredovisningen görs uppföljning och utvärdering av verksamheten som helhet. Styrelsen utvärderar också årligen sitt arbete.

Nyckeltal och indikatorer för resultat av vårt arbete med opinionsbildning och politisk påverkan inkluderar bland annat pressklipp, mediegenomslag, omfattningen av engagemang hos allmänheten och andra organisationer i våra kampanjaktiviteter samt vilket politiskt gehör de förslag vi driver får.

Vad Svenska Freds åstadkommit 2022

Svenska Freds verksamhet under 2022 har bedrivits i enlighet med föreningens stadgar, idé- och handlingsprogram och måluppfyllelsen i förhållande till verksamhetsplanen har varit god för samtliga verksamhetsområden. Vår övergripande resultatredovisning fokuserar här på Svenska Freds prestationer och effekter, utifrån mål inom varje verksamhetsområde. Vi ger exempel på genomförd verksamhet, med fokus på uppnådda resultat och utvalda nyckeltal och indikatorer på måluppfyllelse.

NEDRUSTNING

Vapenexport

Svenska Freds långsiktiga mål är **global nedrustning och att avveckla den svenska och internationella vapenhandeln**. I första hand verkar vi för **ett stopp av svensk vapenexport till icke-demokratier, länder i väpnad konflikt, länder med omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter och till utvecklingsländer**.

För att uppnå detta krävs att vi når delmål som en **kritisk opinion mot svensk vapenexport, en levande kritisk och saklig mediebevakning och debatt, ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er** med kunskap och möjligheter att driva kritiska perspektiv på vapenexport samt att **kritiska perspektiv på vapenexporten får genomslag i politiken**.

Vårt arbete mot den svenska vapenexporten och resultaten av detta arbete är för året starkt påverkat av Ukrainakriget, processen för ett svenskt Natomedlemskap samt av våra egna prioriteringar i förhållande till dessa omfattande debatter. Vi har under året prioriterat bredare säkerhetspolitiska frågor framför det specifika vapenexportrelaterade arbetet. Trots detta visar vår sammanställning att vi loggat rekordmånga kontakter med journalister 2022 och även kontaktats av beslutsfattare och makthavare i mycket stor utsträckning.

För att bidra till en kritisk opinion mot svensk vapenexport har vi under året besvarat frågor från

allmänhet, studenter, organisationer och kulturutövare. Det har bland annat resulterat i att två regissörer fått stöd inför kommande filminspelningar och att vi bidragit till två forskningsstudier. Vi har även fortsatt att föreläsa digitalt och fysiskt och därigenom nått ca 1150 personer. Antalet frågor från allmänheten har varit ungefär på samma nivå som vanligt inom detta område. Att vapenleveranser till Ukraina har dominerat gjorde det mycket svårt att lyfta andra vapenexportfrågor. Svenska Freds perspektiv och argument återspeglades inte lika tydligt i politiska debatter och uttalanden som tidigare och möjligheterna att arbeta för att skjuta fram de politiska positionerna var små.

Vår bok *Den svenska vapenexporten* fortsätter att vara ett viktigt verktyg för att öka kunskapen om vapenexporten hos våra olika målgrupper samt för att möjliggöra en kritisk opinion och saklig mediebevakning och debatt. Under året har boken bland annat använts som källa i studentuppsatser, av en regissör och en konstnär. Boken sålde slut hos förlaget och under hösten har arbetet påbörjats med en ny uppdaterad utgåva för utgivning våren 2023. Under 2022 såldes tre gånger så många böcker som under 2021.

Trots att vi delvis prioriterat ned vapenexportarbetet har **målet om en levande kritisk och saklig mediebevakning och debatt om svensk vapenexport** gett ett starkt utfall. Trycket med frågor från medier om vapenexport varit det högsta sedan vi började logga kontakter 2019. (Vi blev kontaktade 49 gånger under 2022, jämfört med 14 gånger 2021). Vapenexporten till Turkiet och i relation till Nato har varit de frågor där vi efterfrågats mest. Vi skickade själva ut två pressmeddelanden om Sveriges Natouppgörelse med Turkiet, som nått över 230 journalister. Det har varit svårare än vanligt att få gehör för andra vapenexportfrågor, som den statistik Svenska Freds årligen tar fram över exporten till krigförande länder, till diktaturer och icke-demokratier. Vi har även fortsatt att försöka synliggöra vapenexporten till de stridande parterna i kriget i Jemen utan något större genomslag.

Flera perspektiv på vapenexportfrågan har tagits upp i våra egna kanaler under året. Det mest gillade inlägget på sociala medier handlade om Sveriges Natouppgörelse med Turkiet kopplat till vapenexporten. På Instagram nådde det enskilda inlägget 14 427 konton och hade på Facebook en räckvidd på 11 611 konton. Frågan om svensk vapenexport togs också upp i den valgranskning vi gjorde inför riksdagsvalet. Inlägget fick stor spridning med 1335 visningar på hemsidan samt genom Svenska Freds sociala medier och en debattartikel i Altinget. Valgranskningen och därmed vapenexporten togs upp i PAX nr 2 2022 som skickades ut till 8086 medlemmar och som även delades ut på fysiska mötesplatser under bland annat Frihamnsdagarna och Järvaveckan. Fredspoddens avsnitt *Vapen till krig* tog upp den svenska vapenexporten till bland annat kriget i Jemen och om den då nyss släppta statistiken för 2021.

Mot målet att **kritiska perspektiv på vapenexport får genomslag i politiken** har frågan om Nato och vapenexporten till Turkiet varit den vi haft mest kontakter med politiker om under året. Trots att vi delvis prioriterade ned det direkta lobbyarbetet i fråga om vapenexporten blev vi kontaktade ungefär lika många gånger som tidigare år och har i stor utsträckning kontaktat beslutsfattare och makthavare (näst flest antal loggade kontakter sedan vi började vår kvantitativa uppföljning). Ett direkt resultat av vårt arbete är att vi bidragit till att två utredningar inletts av myndigheten Inspektionen för strategiska produkter (ISP) om vapenexport till Myanmar. I riksdagsdebatten om export av övervakningsutrustning fanns krav från ett remissvar från Svenska Freds med i två partiernas inlägg.

Vårt arbete mot målet om ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva kritiska perspektiv på vapenexport har delvis fått prioriteras ner under året. Andra svenska organisationer i nätverket visade ett lägre engagemang än tidigare i att driva vapenexportfrågan. Flera av dem hade engagerat sig i den svenska vapenexporten utifrån frågan om ett demokratikriterium i regelverket och senare mot bakgrund av kriget i Jemen. Dock samarbetade vi under året med Svenska Burmakommittén kring exporten till Myanmar och bidrog till att de två utredningarna tillsattes. Vi deltog digitalt i möten med det europeiska nätverket European Network

Against Arms trade (ENAAT). På EU-nivå deltog vi även digitalt i det möte för EU:s rådsarbetsgrupp för frågor om kontroll av export av krigsmateriel (COARM) där medlemsländerna diskuterar tillämpningen av den gemensamma ståndpunkten om vapenexport och utbyter information om synen på olika mottagarländer. Vi prioriterade bort deltagande på statspartsmötet om FN:s vapenhandelfördrag Arms Trade Treaty (ATT) och deltog istället på en konferens för experter på vapenhandel i Amsterdam i november. Syftet var bland annat att ta del av andras analyser och ställningstaganden i relation till vapen till Ukraina.

Svenska Freds var under året en röst i debatten om hållbarhet och bankinvesteringar i vapenindustrin. Bland annat fokuserade vår Ris- och ros-kampanj i april på dessa. SEB, som ändrat sin hållbarhetspolicy för att möjliggöra investeringar i vapenindustrin, fick ris. Handelsbanken Fonder, som stod fast vid sin analys att utesluta vapeninvesteringar, fick ros. Svenska Freds nyhetsbrev med vapenexportnyheter har under året skickats ut sex gånger till en intresserad allmänhet, journalister och politiker.

Kärnvapen

Det långsiktiga målet att **Sverige ansluter sig till FN:s förbud mot kärnvapen** uppnåddes som väntat inte under 2022 utan blev snarare mer avlägset i och med den svenska Natoansökan. Men för att uppnå det långsiktiga målet **sprider vi kunskap och stöttar ideellt aktiva** och arbetar för att **behovet av ett förbud samt kritiska perspektiv på kärnvapen lyfts i mediedebatten**. Vi för fram **kritiska perspektiv till de politiker som har möjlighet att förändra och bidrar till ett starkt och effektivt nätverk av svenska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen**.

I och med Rysslands krig i Ukraina och den svenska Natoansökan aktualiserades frågan om kärnvapen på ett nytt sätt och vårt arbete har prioriterats. **Mot målet om att sprida kunskap och stötta ideellt aktiva medlemmar** har vi under året kontinuerligt lyft kärnvapenfrågan i huvudsak i relation till Sveriges närmande till Nato i våra sociala medier, nyhetsbrev, hemsida och utskick. Kärnvapen togs upp i PAX nr 1 och 2 som del av diskussionen om Nato. Vi har i och med Natodebatten även publicerat flera texter på vår hemsida med fakta om kärnvapen. Ett avsnitt av Fredspodden, med särskilt fokus på kärnvapen, har laddats ner av 241 personer. I oktober hade vi kärnvapenfokus på vår Ris- och roskampanj, där ris gick till Peter Hultqvist, som i november 2021 lovade att Sverige aldrig skulle gå med i Nato med honom som försvarsminister, för att sedan under våren 2022 tillsammans med resten av regeringen fatta beslutet att ansöka om medlemskap. Ros gick till Annika Strandhäll, ordförande för S-kvinnor, som skrivit under ICAN:s Parliamentary Pledge om att Sverige ska skriva under FN:s kärnvapenförbud.

Frågan om kärnvapen togs också upp i 2022 års valgranskning som fick god spridning. Tillsammans med organisationer inom ICAN Sverige lanserade vi ett upprop för att stoppa svenskt stöd till kärnvapen. I anslutning till detta placerades ett nio meter högt uppblåsbart svampmoln under två dagar utanför Riksdagen på Mynttorget i Stockholm. Konstnären bakom installationen var Pedro Reyes. Under sommaren deltog vi på det första statspartsmötet om FN:s kärnvapenförbud i Wien, direktrapporterade i våra sociala medier och medverkade i ett webinarium. I mötet med representanter från norska politiska ungdomsförbund berättade vi om Sveriges Natoprocess och kärnvapenpolitik. Svenska Freds höll också tal på Hiroshimadagen i Göteborg vilket samlade ett åttiotal personer.

För att nå målet om att behovet av ett förbud och att kritiska perspektiv på kärnvapen lyfts i den svenska mediedebatten har vi haft debattartiklar i bland annat Omvärlden, Altinget och Göteborgs Posten. DN publicerade även vår insändare om svensk nedrustningspolitik kopplad till Natoansökan och en replik på det svar som inkom från dåvarande utrikesminister Ann Linde. Svenska Freds har även intervjuats i Radio Sweden (SR på andra språk, i detta fall engelska) om kriget i Ukraina och kärnvapen samt i SVT där vi svarade på frågor om kärnvapen och Nato. Sammanlagt åtta intervjuer gjordes med olika medier om kärnvapenfrågan, en fördubbling jämfört med föregående år.

Vi har under året kontaktat ledarskribenter, nyhetsredaktioner och poddare om felaktigheter och missförstånd kring kärnvapen och Nato och bistått med fakta och korrekt information. Detta ledde bland annat till att SVT Kulturnyheterna gjorde ett klagande tillägg i en efterföljande sändning och i en artikel på SVT:s hemsida. Vi har även bidragit med underlag till artiklar och intervjuer, bland annat inför en intervju med Carl Bildt i SvD.

Mot målet om att Svenska Freds för fram kritiska perspektiv till de politiker som har möjlighet att förändra har vi i och med Natoansökan lyft många kritiska perspektiv till politiker angående att Nato är en kärnvapenallians. Vi har också bistått ett riksdagsparti med underlag till en interpellation om icke-spridningsavtalet NPT och översynskonferensen samt haft möten med riksdagspartier och ungdomsförbund. Vi har bidragit med underlag till två motioner till riksdagen på tema kärnvapen samt fått hela Miljöpartiets riksdagsgrupp samt S-kvinnors ordförande Annika Strandhäll att skriva på ICAN Parliamentary Pledge. Vi har även varit i kontakt med socialdemokratiska arbetarkommuner och distrikt inför deras kongresser 2023. De har bland annat fått förslag på motioner om FN:s kärnvapenförbud och om en lag mot kärnvapen på svensk mark.

Vi har deltagit i ett flertal möten på UD:s enhet för nedrustning och ickespridning (UDNIS), bland annat med utrikesminister Ann Linde inför icke-spridningsavtalets översynskonferens och angående Nato-ansökan. Under statspartsmötet i Wien och översynskonferensen om icke-spridningsavtalet i New York hade vi kontinuerliga möten och kontakt med de svenska delegationerna. Vi kritiserade bland annat att Sverige lämnat det humanitära initiativet på grund av Natoansökan. Tillsammans med Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK) tog vi fram påverkanspunkter om kärnvapen till FN:s högnivåmöte Stockholm+50. Dessa skickades till olika ambassader i Stockholm samt till FN-representanter i Genève och resulterade bland annat i ett möte med EU-minister Hans Dahlgren.

Vi har även varit i kontakt med FOI och Försvarsmakten angående felaktiga påståenden om Norges och Danmarks lagstiftning om kärnvapen samt med frågor om hur det kan säkerställas att inga kärnvapen fanns på de amerikanska fartyg som la till i Stockholm under sommarens stora Natoövning. Kärnvapenfrågan inkluderades även i vårt remissvar till regeringen angående Natomedlemskapet.

Eftersom framgångsrik opinionsbildning och effektivt påverkansarbete ofta kräver många som strävar mot samma mål har Svenska Freds som strategi att bidra till ett starkt och effektivt nätverk av svenska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen. Under året har vi haft flera samarbeten, möten och gjort gemensamma insatser, framförallt tillsammans med de svenska organisationer som är medlemmar i ICAN. Under året har vi haft regelbunden kontakt och möten med Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF), Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK), FN-förbundet samt närvarat på ICAN:s månatliga möten med nätverkets europeiska organisationer. Svenska Freds modererade också ett panelsamtal om risker med kärnvapen under ICAN:s CSO-forum i Wien, inför FN:s kärnvapenförbud statspartsmöte.

Vi har kontinuerligt deltagit i möten och uppdaterat andra aktörer om kärnvapenfrågan, däribland bistått folkrättsjurister på Röda korset, deltagit på en konferens arrangerad av Pugwash och Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK) med deltagare från FOI, UD och strålsäkerhetsmyndigheten samt i öppnandet av Alva Myrdal-centret på Uppsala Universitet. Vi har också föreläst på ett pilotprojekt på Uppsala Universitet om kärnvapen.

Mördarrobotar

Svenska Freds arbetar mot det långsiktiga målet att **Sverige verkar för ett förbud mot mördarrobotar**. Detta gör vi genom att **öka allmänhetens kännedom och kunskap om mördarrobotar** och dess konsekvenser. Vi fokuserar särskilt på att nå ut till unga och universitetsstudenter samt redan engagerade i fredsrörelsen. Vi verkar också för att **öka synligheten för frågan i nyhetsmedier och sociala medier** samt för att det ska finnas ett starkt stöd för ett förbud bland de makthavare som har möjlighet att påverka Sveriges hållning i frågan.

Svenska Freds bidrar också till en **fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan för svenska CSO:er**.

För att nå målet om ett **starkt stöd för ett förbud bland de maktavare som har möjlighet att påverka Sveriges hållning i frågan** har det svenska nätverket, som Svenska Freds koordinerar, under året bland annat haft möten med tjänstepersoner på UD. Möjligheten att driva frågan om mördarrobotar har delvis försvårats av att andra frågor prioriterats och av att den svenska hållningen successivt försvagats. När Miljöpartiet lämnade regeringen fanns mördarrobotar inte längre omnämnda i utrikesdeklarationen. Den nya regering som tillträdde efter riksdagsvalet har skickat oroväckande signaler som tyder på en positiv inställning till autonoma vapen. Sverige var dock del av ett gemensamt uttalande om behovet för förbud och reglering av mördarrobotar i FN:s generalförsamling. Uttalandet är betydelsefullt då det är ett internationellt ställningstagande som kan bana väg för förhandlingar om mördarrobotar utanför det existerande, konsensusbaserade forumet. Det pågående kriget i Ukraina har inneburit en snabbare utveckling av delvis autonoma vapen vilket ökat oron för utveckling och användning av helt autonoma vapen. Efter att översynskonferensen 2021 misslyckades med att nå resultat har den globala kampanjen skiftat fokus till att arbeta för förbud och reglering i forum utanför konventionen om konventionella vapen (CCW).

För att nå målet om **ökad kännedom och kunskap hos unga och universitetsstudenter samt redan engagerade i fredsrörelsen** har antalet föreläsningar vi genomfört ökat med bra respons från både medarrangörer och publik. Under året medverkade Svenska Freds i flera olika evenemang såsom bland annat ett seminarium under MR-dagarna. Vi har också samarbetat med ungdomsorganisationer som UF Växjö och Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF) och hållit föreläsningar. Både föreläsningen under MR-dagarna och den i samarbete med FUF filmades och har spridits digitalt.

För att nå målet om **ökad tillgänglighet och synlighet för frågan i nyhetsmedier och sociala medier** har vi under året spridit information om föreläsningar och möten på sociala medier. Svenska Freds har medverkat i bland annat i SVT om en ny typ av drönare som använts i kriget i Ukraina. Vi har även försett intresserade journalister med underlag.

För att nå målet om **fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan för svenska CSO:er** har vi fortsatt att sammankalla till möten med det svenska nätverket (IKFF, Human Rights Watch, Amnesty, Civil Rights Defenders) samt stärkt organisationernas kompetens i frågan genom regelbundna utskick med nyheter och information om frågan. Enligt enkätsvar har Svenska Freds samordning varit uppskattad och i en utvärdering fått kommentaren att vårt arbete "är guld värt!"

Hållbar fred och säkerhet

Försvars- och säkerhetspolitik

Svenska Freds verkar för hållbar fred genom en omställning till en svensk säkerhetspolitik där resurser och fokus prioriteras om från det militära försvaret till mänsklig säkerhet och där Sverige förblir militärt alliansfritt. För att uppnå detta krävs att vi uppfyller delmål som att vi genom opinionsbildning ökar stödet hos våra målgrupper ur allmänheten för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv än det militära. Vi verkar för att behovet av konfliktförebyggande arbete, ickevåld, mänsklig säkerhet och internationell rätt samt ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten, samt att Svenska Freds för fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till de politiker som har möjlighet att förändra.

Svenska Freds arbete i försvars- och säkerhetspolitiska frågor har under året hamnat i ett helt nytt ljus i och med kriget i Ukraina och den helomvändning inom svensk säkerhetspolitik som skedde i och med ansökan om Natomedlemskap. I och med dessa omvälvande händelser har våra kärnfrågor varit högaktuella i debatten. Tönen i frågor som rör det militära försvaret och försvarspolitiken har ytterligare hårdnat under året och de röster som inte förespråkar militär upprustning har i många

sammanhang ifrågasatts, avfärdats eller förminskats. Samtidigt har frågor om fred och säkerhet engagerat allt fler och föreningar som Svenska Freds behövs mer än någonsin. Vårt arbete inom hållbar fred och säkerhet har under 2022 möjliggjorts av bland annat projektmedel från ForumCiv och fortsatt verksamhetsstöd från FBA.

För att bilda opinion och öka stödet hos våra målgrupper har vi under året medverkat i flera paneler där Rysslands invasion av Ukraina eller Nato varit i fokus. Bland annat deltog Svenska Freds i en panel på Kulturhuset i Stockholm, en på Uppsala Universitet och en på ABF Stockholm om klimat och säkerhet med utgångspunkt i Nato. Vi har under året också föreläst för flera olika målgrupper på ett flertal orter, bland annat för Fredsakademiens deltagare i Stockholm, Göteborg, Umeå och Lund samt på en ABF-kurs i Örebro om vår rapport *Frikortet* om Försvarsmaktens klimatpåverkan. Vi har föreläst för en gymnasieklass i Pajala om Ryssland och Ukraina samt sammanställde innan den ryska invasionen frågor och svar på vår hemsida, som även delades i våra sociala medier.

För att nå målet att behovet av konfliktförebyggande arbete, ickevåld, mänsklig säkerhet och internationell rätt samt att ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten, har Svenska Freds flertalet gånger medverkat i rikstäckande medier för att prata om säkerhetspolitik, samt medverkat i en lång rad internationella medier angående den svenska Natoansökan. Vi har löpande uppdaterat vår hemsida med relevant information och aktuella analyser. Utöver Rysslands invasion av Ukraina har året präglats av frågan om ett svenskt Natomedlemskap, en fråga som väckt stort engagemang hos våra medlemmar. Vi har exempelvis skrivit en text om Svenska Freds ståndpunkt om Nato som spridits i våra sociala medier och som på Instagram nådde 4869 personer och fick 1539 reaktioner.

Vårt arbete med att **föra fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till de politiker som har möjlighet att förändra** har intensifierats under året. Vi har haft möten och kontakter med makthavare och beslutsfattare både enskilt och i dialogmöten med fler organisationer. Exempelvis har vi deltagit på ett stormöte med Miljödepartementet om Stockholm+50 där vi förde fram vikten av att sammanlänka klimat, miljö och säkerhet. Vi har även genom CONCORDs arbetsgrupp för miljö- och klimaträttvisa skickat in en rekommendation kring klimat, konflikt och mänsklig säkerhet till Utrikesdepartementet, som svar på vad vi tycker att Sverige ska prioritera under sitt EU-ordförandeskap våren 2023. Vi har även deltagit och tagit fram policydokument inför Stockholm+50 om att sätta upp mätbara mål och tydliga krav på militärens utsläppsminskning samt inkluderad liknande krav i CONCORDs underlag till Parisavtalets Cop27 i Sharm El-Sheikh, Egypten. CONCORDs underlag spreds till både regering och riksdag samt plockades upp av SVT. Vi var även med på ett möte inför Cop27 med Miljödepartementet där vi frågade om militära utsläpp i förhållande till Rysslands krig i Ukraina och krigets miljö- och klimatpåverkan, vilket även Ukraina tagit upp i olika klimatsammanhang. Svenska Freds deltog även i möte med utrikesminister Ann Linde och biståndsminister Matilda Ernkrans inför FN:s generalförsamlings årliga möte och frågade om Sverige planerar att ta upp militära utsläpp med UD:s chef för FN-enheten. Vi har även träffat försvarspolitiska och utrikespolitiska talespersoner från två riksdagspartier och diskuterat aktuella försvarspolitiska frågor. Detta resulterade bland annat i en motion i riksdagen i linje med vår rapport *Frikortet*.

Vi har föreläst för flera lokala partier och partipolitiska sidoförbund, däribland Vänsterpartiet, socialdemokratiska Tro och Solidaritet samt Grön Ungdom. Efter Natobeslutet skickades vår kravlista på Sverige gentemot Nato till Vänsterpartiet och Miljöpartiet, bland annat inför en riksdagsdebatt om Natomedlemskapet. Detta resulterade i att båda partierna lyfte krav i enlighet med vår kravlista.

Under hösten var Svenska Freds remissinstans på regeringens promemoria om Nato. Utöver vårt eget remissvar uppmanade vi andra organisationer och privatpersoner att skicka in svar för att balansera den dominans av försvarsaktörer som valts ut som remissinstanser. Detta resulterade i att UD utöver remissinstanserna fick in närmare 20 remissvar från andra organisationer. Vi har även delat remissvaret med riksdagsledamöter inom Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna. I

oktober och november hade Svenska Freds hemsida rekordhöga besökssiffror. Kampanjsidan om Natoremissen besöktes cirka 10 000 gånger och i november hade hemsidan 20 000 besök varav majoriteten var kopplade till kampanjen, som även stack ut med höga siffror i nyhetsbrev och i sociala medier. Kampanjen mötte stor uppskattning av våra medlemmar och följare. Vi har även intervjuats av både författare och universitetsstudenter angående Nato under hösten.

Under hösten har vi även drivit politisk påverkan kring grundlagsändringen för utlandsspioneri som riskerar att försvåra vårt arbete med att exempelvis granska den svenska vapenexporten. Vi mejlade alla riksdagsledamöter och uppmanade dem att rösta nej till grundlagsförändringen. Vi uppvtade Miljöpartiet som efter möte med oss och en yttrandefrihetsexpert som vi samarbetade med, valde att ändra sig i frågan och rösta nej. Under ett möte på Publicistklubben nämndes Svenska Freds oro och en medverkande riksdagsledamot använde våra argument. Vi har även samarbetat med Östgruppen och varit en röst i frågan om stöd till ryska desertörer och vapenvägrare som ett sätt att stötta Ukraina. Efter en debattartikel om vår ståndpunkt intervjuades vi av TV4 och SVT, vilket plockades upp av Omni. Även Dagens Samhälle och Dagens Arena uppmärksammade vårt uttalande i frågan. Frågorna skapat engagemang i våra sociala medier.

Fred och utveckling

I vårt arbete för att öka kunskap, engagemang hos målgrupperna om hållbar fred och mänsklig säkerhet har vi under 2022 hållit flera föreläsningar på ämnet. Vi har bland annat föreläst för Trinity College i Dublin om hur ett feministiskt perspektiv och jämställdhetsperspektiv bidrar till hållbar och jämställd fred samt deltagit på en panel på samma tema på ABF i Stockholm. Vi har föreläst för Svenska Freds lokalförening i Ulricehamn, Glokala Sjuhärads och Demokrati utan gränser om hållbar fred och läget i och med Putins invasion i Ukraina. Vi har även föreläst om hållbar fred med utgångspunkt i den pågående svenska processen för ett Natomedlemskap. I och med lanseringen av den digitala grundkursen i fred har vi hållit tre föreläsningar och i samband med kurslanseringen anordnade vi även ett seminarium på MR-dagarna i Örebro med representanter för Folke Bernadotteakademien (FBA) och Kvinna till Kvinna. Totalt har vi genomfört eller medverkat i 13 föreläsningar, workshops och paneler kopplat till fred och utveckling och direkt nått cirka 240 personer.

Vi har under året utökat vårt arbete inom CONCORD och deltagit aktivt i nätverkets arbetsgrupper för jämställdhet, miljö- och klimaträttsvisa samt Agenda 2030 och samstämmighet. Inom dessa har vi bland annat bidragit till en rapport om vikten av en feministisk utrikespolitik, ett underlag inför Stockholm+50 och Parisavtalet Cop27. Vi har även bidragit till debattartiklar inför Stockholm + 50 och om vikten av jämställdhetsfokus i bistånd och utrikespolitik riktad till den nya regeringen. Vi har även bidragit till att uppdatera CONCORDs Barometer om Agenda 2030 (mål 16 - hållbar fred) inför analysen av regeringens skrivelse om Agenda 2030 och medverkat till CONCORDs upprop *Rädda biståndet*. Vi nådde över 20 000 namnunderskrifter och har löpande lyft biståndet kopplat till frågan om fred och säkerhet i både PAX och sociala medier. Svenska Freds är också del av det europeiska nätverket Arms Climate Justice and Militarisation, där vi bland annat står bakom den gemensamma hemsidan www.climatemilitarism.org och utbytt kunskap och erfarenhet.

Vår digitala grundkurs i fred lanserades under MR-dagarna i november och innan årsskiftet hade över 1000 personer påbörjat den. 78 procent av dem som avslutat kursen hade fått med sig ny kunskap till "stor" eller "mycket stor del". Kursen har fått väldigt bra respons från medlemmar och följare med kommentarer som: "Så intressant och den ger mig en framtidstro" och "Efter att ha gått Grundkurs i fred hade jag gärna läst mer om Hållbar fred och Gemensam säkerhet i tidningen."

Den valgranskning som gjordes inför riksdagsvalet baserades på en enkät till alla partier med partistöd, deras medieutspel, riksdagsmotioner och -debatter samt informationen på deras hemsidor. Valgranskningen spreds genom nyhetsbrev och sociala medier. I nyhetsbrevet nådde vi över 15 000 prenumeranter och 2854 besök registrerades på Svenska Freds hemsida under året.

Valgranskningen och dess resultat togs även upp i en livesänt avsnitt av Fredspodden på Frihamnsdagarna i Göteborg, inför publik och ytterligare ett avsnitt med valgranskningen som tema har haft 260 nedladdningar. Vi skrev även en debattartikel i Altinget som inkluderades i deras nyhetsbrev med 15 500 mottagare. Valgranskningen delades även av Tecknaruppropet Moment 2022 på deras Instagramkonto med drygt 1500 följare och på influencern Underbara Claras blogg. Den var även del av PAX nr 2 som skickades ut till 8086 medlemmar samt delades ut till nya medlemmar och på olika evenemang.

Vi kontaktade även SVT:s bokprogram Babel och Lundströms bokradio på Sveriges radio för att få tips på böcker om fred, vilket resulterade i att Lundströms bokradio gjorde ett avsnitt på det temat. Vi intervjuades även av tyska Deine Korrespondentin om den nya svenska regeringens beslut att överge den feministiska utrikespolitiken.

I vårt **politiska påverkansarbete** deltog vi vid årets början tillsammans med svenska civilsamhällesorganisationer på ett möte med den biståndsministern Matilda Ernkrans samt på ett med biståndsministerns statssekreterare Jenny Ohlsson, arrangerat av CONCORD. Vi frågade bland annat om den utredning som ska göras om insatsen i Afghanistan. Inom CONCORD har vi även skickat ett öppet brev till alla riksdagens partiledare med uppmaningen att stå upp för Sveriges bistånd. I ett möte med Miljöpartiets utrikespolitiska talesperson frågade vi om det minskade stödet till den ryska MR- och demokratirörelsen. Svenska Freds deltog även på ett heldagsmöte på Sida med UD och bland annat biståndsminister Matilda Ernkrans och hennes statssekreterare där fokus var avskrivningarna i biståndet. Vi deltog även på ett extrainsatt möte med utrikesministern Ann Linde om den feministiska utrikespolitiken och situationen i Ukraina där vi lyfte betydelsen av ökat demokratistöd till den ryska demokratirörelsen, som halverats de senaste 15 åren. Vi deltog även på ett möte med assisterande generalsekreterare och chef för FN:s utvecklingsprogram (UNDP) samt på två möten med representanter från svenska och rumänska UD inför det möte om jämställdhet som förutsättning för demokrati som ska hållas 2023.

Det politiska påverkansarbetet har under året främst handlat om Sveriges förändrade roll i världen i och med ansökan om medlemskap i Nato. Vi har förklarat och exemplifierat hur vi ser på långsiktig hållbar fred och att Nato och andra militära allianser riskerar att försvåra detta arbete. Vi har haft möten med ett flertal politiska partier samt med socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi. Vi deltog även i en panel på Järvaveckan om Nato med riksdagsledamöter från Vänsterpartiet och Kristdemokraterna samt en tjänsteperson från FBA.

Fredsakademin

Svenska Freds satsning Fredsakademin startades upp sommaren 2020 med treårigt projektstöd från Allmänna Arvsfonden. Fredsakademin utbildar och engagerar unga i freds- och säkerhetsfrågor. Det görs genom en freds- och ledarskapsutbildning för 18-25-åringar som därefter ska leda workshops med elever på gymnasiet samt genom den digitala plattformen Fredsakademin.se som samlar dem som intresserar sig eller vill engagera sig för fred. Genom Fredsakademin ska Svenska Freds **möjliggöra för fler unga att engagera sig i frågor som rör hållbar fred och säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter**. Verksamheten sprider kunskap och kan på sikt bidra till en förändrad syn och opinion gällande fred och säkerhet, som i sin tur kan bidra till en förändrad säkerhetspolitik. Satsningen syftar också till att stärka det ideella engagemanget och organiseringen inom Svenska Freds. Allt fler unga kallas till värnplikt sedan den återaktiverades 2017 och Svenska Freds är genom Fredsakademin ett direkt stöd till unga i fråga om värnplikten och synliggör andra, ickevåldsliga sätt att bidra till fred och säkerhet. Verksamheten är även ett bidrag till arbetet med FN-resolutionen om unga, fred och säkerhet i Sverige då få aktörer når ut till unga med den kunskap och de perspektiv som Svenska Freds har.

Trots ett omvälvande och arbetsintensivt 2022 har Svenska Freds arbete med Fredsakademin nått flera betydelsefulla milstolpar och resultat. Två omgångar av freds- och ledarskapsutbildningen har

genomförts, vår digitala utbildning Snabbkurs i fred har lanserats, workshops och andra aktiviteter har engagerat över 3500 unga. Att kunna ses fysiskt och samla målgruppen har varit av stor betydelse för fördjupat engagemang.

Vi har fortsatt bygga och utveckla ett varaktigt och välfungerande samarbete med de fyra universiteten i Lund, Göteborg, Stockholm och Umeå. Sedan samhället öppnade upp efter pandemin har vi kunnat besöka universiteten fysiskt, vilket varit värdefullt både för att nå studenter och för att fördjupa samarbetet med universiteten. Totalt har vi träffat och haft kontakt med 14 universitetslärare. Både kontaktpersonerna och lärare ser värdet av Fredsakademin och har uppmanat studenter att söka utbildningen efter vår presentation, till exempel genom kommentarer som "I started my own career at Svenska Freds, if you wanna change the world, this is a really great way to start" och "Att lyfta fler perspektiv i en snäv och militariserad debatt är otroligt viktigt, för er som är intresserade av det är Fredsakademin ett jättebra sätt att göra det".

Totalt har 90 studenter genomfört ledarskapsutbildningen under 2022 och fått konkretiserade kunskaper och nya färdigheter relaterade till hållbar fred och säkerhet. Det finns ett fortsatt stort intresse för Fredsakademin hos unga och vi 64 deltagare antogs till både våren och hösten. Under höstens omgång testade vi för första gången en hybridvariant av utbildningen där fysiska kurstillfällen på respektive ort varvades med digitala träffar där deltagarna från de olika orterna fick mötas. Det har skapat ytor för samtal och engagemang som uppskattats av deltagarna. De har också lyft att de sökt sig till Fredsakademin just på grund av behovet av samtal om fred och säkerhet i en mer militariserad samhällsdebatt. Exempelvis genom medskick i kursutvärderingen som "Jag vet också att det varit en extra påfrestande vår för er organisation med tanke på kriget och dess konsekvenser, just därför att det varit en så förvirrande och sorglig vår säkerhetsmässigt har jag varit så tacksam över att få ha detta forum att fundera över allt som sker tillsammans med personer som är mer insatta i säkerhetspolitik. Och också att det poängterats att man får tycka olika men att Svenska Freds hållit fast vid sin linje även när det varit extra tufft att göra det. Kärlek till er." Det visar att betydelsen av Fredsakademin har ökat och att vi skapat ytor för unga att ta del av och reflektera kring freds- och säkerhetsfrågor.

Det förändrade säkerhetspolitiska läget efter Rysslands invasion av Ukraina innebar nya utmaningar i klassrummen vilket ledde till att vi under våren tillfälligt pausade workshopverksamheten. Den kunde dras igång igen ordentligt efter sommaren och i slutet av året bokade våra fredscoacher i större utsträckning än under samma period 2021 in sig för att hålla workshops. Det kan bero på att vi gett fredscoacherna bättre förberedelse, framförallt genom de fysiska träningstillfällena under utbildningen. Totalt har 23 fredscoacher hållit workshops under 2022, en ökning jämfört med 2021 då 14 fredscoacher höll workshops.

I och med att besöken i gymnasieskolor pausats i perioder har vi inte kunnat genomföra lika många workshops som planerat och vi samarbeten med gymnasieskolor har delvis prioriterats ner. Majoriteten av de skolor vi besökt vill dock att vi kommer tillbaka och under året har vi återvänt till fyra gymnasieskolor där vi tidigare har hållit workshops. Lärare har uttryckt att de uppskattar de perspektiv Fredsakademin lyfter samt det utrymme för reflektion och diskussion som workshoppen erbjuder. En lärare vi besökte under året sa till exempel att "Det betyder jättemycket för eleverna att ni kommer hit och pratar om de här sakerna. ... Alla vågade prata, även de som aldrig annars gör det!"

En lärdom från året är att vi kan nå målgruppen unga i åldrarna 15-18 på andra sätt än genom skolor. Ett exempel på det är Scouterna som i samband med deras Jamboree, ett scoutläger för 11 000 unga scouter, bjöd in oss att hålla 8 workshops för cirka 140 scouter under sommaren. Fredsakademin bidrog också med material till Scouternas Jamboree genom en tipspromenad baserad på Snabbkurs i fred som gjordes som uppgift av 2200 scouter i åldrarna 15-18.

Arbetet med att elever ska få nya kunskaper om hållbar fred och mänsklig säkerhet har nått flera avgörande resultat. Vi har genomfört sammanlagt 36 workshops för 833 elever, detta inkluderar

också två högstadielklasser samt Scouternas Jamboree. Vi föreläste också om hållbar fred och mänsklig säkerhet för 500 gymnasieelever på en gymnasieskola i Ulricehamn i samband med FN-dagen. Det innebär att vi under 2022 nått över 3500 unga under 19 år som fått nya kunskaper om hållbar fred och säkerhet.

Arbetet med att upplysa unga om att Svenska Freds erbjuder stöd för dem som inte vill göra värnplikt har fått ökad relevans under 2022. I samband med att samhällsdebatten blivit mer militariserad med ökade krav på att fler ska göra värnplikt känner fler unga och personer med krigsplacering oro över att kallas in. Under 2022 har vi därför fått in mer än dubbelt så många frågor om värnplikten via mejl och telefon jämfört med 2021. Vi har också fått betydligt fler frågor under workshops och skolbesök. Att Svenska Freds genom Fredsakademin kan ge stöd till dem som inte vill göra värnplikt gör stor skillnad för individer som väljer att söka vapenfri tjänst eller att vapenvägra. Exempelvis kontaktades vi av en person som lämnat sin värnplikt med risk att bli dömd för det som sa att "jag är glad att ni finns för oss". Personer har också i mejlkontakt uttryckt att stödet varit betydelsefullt genom kommentarer som "Jag är glad att ni finns med allt som händer i världen nu, ni behövs mer än någonsin" och "Tack för att ni gör det ni gör, det är viktigt".

I arbetet med att öka ungas engagemang i fredsfrågor har Fredsakademin möjliggjort för närmare 50 unga att engagera sig i Svenska Freds på andra sätt än att leda workshops. Engagemanget inkluderar att skriva artiklar för PAX, delta i Fredspodden, ta styrelseuppdrag i lokalföreningar och representera oss på mässor och andra evenemang. Fredsakademin deltagande på evenemang som Järvaveckan i Stockholm, Frihamnsdagarna i Göteborg, Internationella dagen på Gotland och MR-dagarna i Örebro, både ökar Fredsakademin synlighet och engagemanget hos unga. Flera unga har sökt sig till freds- och ledarskapsutbildningen efter att ha pratat med oss på mässor och andra fysiska mötesplatser eller efter att ha lyssnat på Fredspodden. Vi har också arbetat med att hitta fler synergier mellan Svenska Freds och Fredsakademin och genom att tillgängliggöra fredsgrupp som engagemangsform. Bland annat genom att organisationssekreterare och engagemangsamordnare hållit pass om engagemang för fred för deltagarna på utbildningen. Fredsakademin har levt upp till förväntningarna om att vara en väg in för unga till ett engagemang i fredsfrågor och till organisering inom Svenska Freds. Dels är utbildningen i sig ett första engagemang som sänker trösklarna för organisering. Höga trösklar identifierades som ett problem i den organisations- och engagemangsutredning som kongressen 2018 beslutade om och som Svenska Freds därefter har strävat efter att förändra.

Engagemang för fred

Verksamhetsområdet engagemang för fred inkluderar Svenska Freds kommunikationsarbete, arbetet med medlemsrörelsen och det ideella engagemanget samt medlemsvärvning och insamling. Det långsiktiga målet på området är att **Svenska Freds är en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring**. Det innebär att vi måste **växa som medlemsrörelse, göra mesta möjliga av de resurser vi har och vara en inkluderande plattform för ett starkt engagemang med mångfald bland medlemmar och arbetssätt**. Vi behöver också skapa **synlighet för Svenska Freds och arbeta för en stark och hållbar ekonomi för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden**.

För målet att växa som medlemsrörelse har Svenska Freds sett en markant medlemsökning under 2022. Totalt hade Svenska Freds drygt 9600 medlemmar vid slutet av 2022 jämfört med drygt 7400 vid slutet av 2021. Under 2022 samlades totalt drygt 6,4 miljoner kronor in, vilket är en tillväxt på nästan 13 procent jämfört med 2021.

Under 2022 ökade antalet medlemmar liksom intresset för att engagera sig ideellt inom Svenska Freds. Fler än tidigare har hört av sig med önskemål om att bli aktiva medlemmar. Vår årliga medlemsundersökning visar dock cirka 80 procent av våra medlemmar är nöjda med nivån av sitt engagemang och att vara stödjande medlem genom medlemsavgift och gåvor.

Vi har under året arbetat mer med digitala aktioner med mycket goda resultat. Till exempel engagerade vi tusentals personer i vår kampanj där vi uppmanade medlemmar och andra att skriva egna remissvar om Sveriges medlemskap i Nato. Trots att kampanjaktiviteten krävde en del tid och arbete, resulterade insatsen i att nästan 3000 remissvar från privatpersoner skickades in. Det är ett resultat av engagerande och lättillgänglig kommunikation, där medlems- och givarservice kunnat guida dem som behövde stöd i aktionen.

Mot målet om väl fungerande stöd och dialog med redan ideellt aktiva medlemmar och lokalföreningar har vi under året haft tät kontakt med våra lokalföreningar och fredsgrupper för att stötta deras ideella arbete. Vid kongressen 2020 beslutades om förändringar av Svenska Freds organisationsstruktur för att förnya och vidareutveckla föreningens arbete med aktivism och organisering av ideellt engagemang. Fredsgrupper ska tillsammans med lokalföreningar vara prioriterade engagemangsformer. Då beslutades även att 15 procent av Svenska Freds medlemsavgifter årligen ska avsättas i Kampfonden för att stärka och finansiera engagemang och ideella aktiviteter. Lokalföreningarna får ett årligt grundstöd om 5000 kronor och såväl lokalföreningar som fredsgrupper kan söka ytterligare ekonomiskt stöd ur Kampfonden för sin verksamhet. Under 2022 fortsatte arbetet med att implementera kongressbesluten genom att arbeta för tydliga alternativ och metoder för ideellt engagemang där nya Fredsgrupper startas upp och där redan ideellt aktiva får stöd i sitt engagemang. Svenska Freds hade 2022 sju aktiva lokalföreningar och sex fredsgrupper. Rutinen för att söka ekonomiskt stöd från Kampfonden har utvecklats och fungerat väl. Under 2022 har totalt 17 ansökningar till Kampfonden inkommit och blivit beviljade jämfört med sex stycken 2021. Det visar på ett ökat intresse av att engagera sig inom Svenska Freds och att aktiviteterna inom lokalföreningar och grupper har ökat.

Mot vårt mål om stor synlighet på fysiska mötesplatser har Svenska Freds under 2022 hållit och medarrangerat ett stort antal demonstrationer framförallt i protest mot Rysslands invasion av Ukraina. Redan innan invasionen arrangerade vi en demonstration på Odenplan och därefter samlade vi dagen för krigsutbrottet upp mot 1000 personer tillsammans med Östgruppen. Den 2 mars arrangerade vi en demonstration på Sergels torg, som samlade cirka 3000 personer. Vi har talat vid flertalet demonstrationer utanför den ryska ambassaden och arrangerat ett luciatåg mot Nato i Stockholm och Göteborg. Då engagemanget i Svenska Freds frågor varit stort i hela landet har riksföreningen stöttat och uppmuntrat lokalföreningar och fredsgrupper i att anordna lokala demonstrationer, seminarier och andra events. Aktiviteterna har inkluderat evenemang och tal under FN-dagen, en stor konstutställning i Göteborg och fredsgruppen i Kronobergs län har bland annat medverkat på Demokratitorget i Växjö, vilket uppmärksammades av lokalmedia.

Kerstin Bergeå har som ny ordförande för Svenska Freds besökt lokalföreningarna och fredsgrupper som anordnat medlemsmöten. Riksföreningen har tillsammans med Örebro lokalförening medverkat på Mänskliga rättighetsdagarna i Örebro samt i samarbete med Göteborgs lokalförening deltagit på Frihamnsdagarna i Göteborg. Vi har föreläst för intresserade aktiva i bland annat Stockholm, Osby, Karlstad, Uppsala och Göteborg. Aktiviteterna kan kopplas till målet om att öka föreningens synlighet på fysiska mötesplatser, där vi kan nå ut till och engagera fler i de frågor Svenska Freds driver. Förutom egna arrangemang på fysiska platser fick vi under 2022 gratis annonsplats på Diggiloo, Sveriges största sommarturné med föreställningar på 23 orter i Sverige och med 100 000 -140 000 besökare. Vår film visades sex gånger vid varje konsert och gav oss stor synlighet och spridning.

2022 års kongress var en av de mest välbesökta på många år och den kunde genomföras fysiskt under en helg i Stockholm med tillhörande inspirationspass. Många nya medlemmar samt deltagare från Fredsakademin medverkade och intresset och engagemanget var stort.

Mot målet om att ha en inkluderande, lättillgänglig, normkreativ och målgruppsanpassad kommunikation i kontakten med medlemmar och supportrar har vi under året arbetat vidare för att göra vårt innehåll mer tillgängligt för personer som inte sedan tidigare är insatta i Svenska Freds

sakfrågor, för yngre personer och personer som är nya följare. Det är en utmaning att se till att innehållet är sakpolitiskt korrekt utan att tappa i tillgänglighet.

I egna kanaler kommunicerar Svenska Freds med våra medlemmar och supportrar genom sociala medier, medlemstidningen PAX, nyhetsbrev, utskick och insamlingsbrev, hemsidan och Fredspodden. Dessutom besvarar vi även en stor mängd mejl och fysiska brev. 2022 fick vi betydligt fler frågor i våra kanaler än föregående år och vi har lagt stora resurser på att kunna besvara dessa. Bland annat har vi utvecklat förenklade frågor och svar samt argumentationsguider på Svenska Freds hemsida som vi dels kunnat sprida i sociala medier och dels kunnat hänvisa till när frågor kommit in via mejl eller sociala medier. Under året har hemsidan varit ovanligt välbesökt. Kampanjen kopplat till Natoremissen gick särskilt bra med över 10 000 besök i november månad. Hemsidan hade 404 024 unika sidvisningar 2022, jämfört med 138 531 under 2021.

Under 2022 har vi vidareutvecklat vår hemsida svenskafreds.se, den övergripande navigationen men även med nya verktyg som två digitala kurser för att öka kunskapen och förståelsen för frågor om fred och säkerhet. Vi har fortsatt att producera Fredspodden för den som hellre tar till sig information och kunskap genom lyssning. Under året producerades tolv avsnitt av Fredspodden. Avsnitten "Nato - gör det oss säkrare?", "Kriget kommer!" och "Vapen till krig" har varit de mest lyssnade avsnitten 2022 med över 700 nedladdningar var för sig. 2022 hade Fredspodden 6 221 enskilda lyssningar jämfört med 1 455 lyssningar 2021. I en majoritet av avsnitten har Fredsakademiens deltagare medverkat. Medlemstidningen PAX har ökat i upplaga med anledning av det växande antalet medlemmar och årets sista nummer skickades i december 2022 ut till 9300 personer.

Mot målet om synlighet i sociala medier har Svenska Freds successivt fått ett ökat antal följare och allt fler nås via våra olika kanaler. Antalet följare på Instagram har ökat med 2000 jämfört med slutet av 2021. Under året har vi haft ett genomsnittligt högre engagemang och större räckvidd i våra kanaler, med vissa toppar. I juni hade Svenska Freds Instagramkonto en räckvidd på över 100 000 konton och i mars nådde Facebookkontot 114 600 konton. Under året har flera kända profiler med högt följjarantal delat och spridit vårt innehåll.

2022 hade Svenska Freds Facebooksida en total räckvidd på 613 642, jämfört med 416 174 under 2021. På Instagram nådde ett inlägg om Sveriges Natouppgörelse med Turkiet 14 427 konton, jämfört med toppnoteringen 2400 för räckvidden 2021.

I slutet av året hade Svenska Freds nyhetsbrev 11 866 prenumeranter. Nyhetsbrevet har skickats ut varje månad, med semesteruppehåll i juni och juli. Nio extra nyhetsbrev har gått ut, exempelvis kopplat till demonstrationer, vår valgranskning och kampanjen om att skicka ett eget remissvar om Sveriges Natoansökan. I genomsnitt har ordinarie brev haft en öppningsfrekvens på 38,5 procent vilket är en ökning från föregående år. De extra nyhetsbreven hade en öppningsfrekvens på 41,7 procent och en klickfrekvens på 5,4 procent.

Mot målet om stor synlighet i nyhetsmedier hade vi ett avsevärt högre genomslag 2022 jämfört med tidigare år, samt att den till viss del varit av en annan karaktär. Sammantaget uppgick antalet pressklipp till 114 under året. Räknar vi med de sex nyheter som har plockats upp av Omni eller TT uppgår antalet till över 360. Att jämföra med 40 pressklipp 2021. Borträknat är då alla gånger Svenska Freds under 2022 omnämnda i medier utan att vara intervjuade, som räknats in tidigare år. Unikt för 2022 är också vår medverkan i internationella medier, där ett flertal europeiska och internationella mediehus intervjuade oss under våren. Japanska, brasilianska och tyska medier är bara några exempel. Vi har flertalet gånger medverkat i riksmidier såsom SVT, SR, DN, SvD, TV4, Lilla Aktuellt, men också i internationellt erkända medier såsom BBC News, NY Times och Sky News. Särskilt tongivande under året var mediemedverkan i SVT Rapport, med en intervju om kriget och påverkan på Svenska Freds, ett reportage i SvD där Svenska Freds var på förstasidan, löpsedeln och på ett uppslag i tidningen och en Natodebatt i SVT där Svenska Freds medverkade som enda kritisk röst. Dessa bidrog till hög exponering, ökat medlemsantal samt ledde till ytterligare medieförfrågningar.

I samband med Nobels fredspris deltog vi i sändningar i SVT, Sveriges Radio, Aftonbladet TV och i TV4. Vi skickade också ett pressmeddelande som plockades upp av Omni, SVT och Syre. Vi benämndes som experter och citerades också som en av samarbetsorganisationerna till en Nobelprisvinnare i TT:s artikel om priset.

Sammantaget har vi haft ett exceptionellt mediegenomslag under 2022, där vi varit en given röst för hållbar fred och säkerhet i ett allt mer militariserat debattklimat. Genom debattartiklar, medverkan i en lång rad nyhetsartiklar och inslag samt i egna kanaler, har vi nått ut brett i både svenska och internationella medier. Sett till bredden i de kanaler där Svenska Freds medverkat bör de flesta som tagit del av Natodebatten ha noterat oss. Dessutom fick vi ett bra mediegenomslag i samband med debatten om biståndet, inom vapenexportfrågan kopplat till Natoansökan och Turkiets krav på Sverige och inför Saabs bolagsstämma, där kommunikationschefen hade läst vår debattartikel i Östgöta Correspondenten inför vår medverkan. Arbetet med debattartiklar och pressmeddelanden har under året varit både proaktivt och reaktivt och vi har fått större genomslag i riksmidier detta år. Det kan förklaras av aktualiteten i våra frågor och Svenska Freds position i debatten under året, men också av upparbetade mediekontakter och ett aktivt pressarbete. Vi har fått 15 debattartiklar publicerade vilket överträffade målsättningen och är en rejäl ökning från föregående år.

Förväntad framtida utveckling

De kommande åren kommer arbetet med medlemsvärvning och privatinsamling vara fortsatt högt prioriterat för att stärka Svenska Freds legitimitet, oberoende, resurser och kapacitet att bedriva ett fortsatt effektivt fredsarbete. Vi kommer att söka projektfinansiering för att vidareutveckla och stärka olika delar av verksamheten även om vi förutspår att detta kommer att försvåras i och med den nuvarande regeringens prioriteringar och biståndspolitik. Som nämnts under Resultat och ställning försvinner en del av Svenska Freds projektfinansiering redan 2023.

Samtidigt finns ett fortsatt stort behov av röster mot vapenexport, ökad militarisering och militär upprustning och för konfliktförebyggande arbete, nedrustning och fredlig konflikthantering. Rysslands invasion av Ukraina har aktualiserat frågor om hur hållbar fred skapas och vilka metoder som finns för fredlig konflikthantering. Krigets katastrofala effekter och behovet av förebyggande arbete och nedrustning blir allt tydligare, inte minst kärnvapenedrustning. Den svenska Natoansökan kommer sannolikt att prägla även 2023 och ett eventuellt medlemskap kommer i grunden att förändra sammanhanget där Svenska Freds verkar. Samtidigt har debatten hårdnat och militariseringen ökat. Undersökningar visar på en utsatthet och att hot, hat och trakasserier mot engagerade och företrädare för det civila samhället ökar. Detta har varit påtagligt också för Svenska Freds under 2022, i en större utsträckning än tidigare. Att göra sin röst hörd som anställd, förtroendevald eller aktiv medlem i en civilsamhällesorganisation är en grundläggande rättighet och del av grunden för demokratin. Att rädslan för att uttrycka sin åsikt ökar är det ett allvarligt hot mot densamma.

Att ge människor möjlighet att engagera sig och uttrycka sin åsikt är ett fortsatt mycket viktigt uppdrag för Svenska Freds. Med tusentals nya medlemmar och fortsatt arbete för att hitta engagemangsformer som passar fler, arbetar vi vidare för att vara en relevant och inkluderande freds rörelse som förändras med vår omvärld. Svenska Freds arbete med Fredsakademin har beviljats medel från Allmänna Arvsfonden för ytterligare ett år. Med Fredsakademin har föreningens utbildningsverksamhet stärkts och vi förutser att fler unga kommer att vara i behov av stöd och hjälp i och med den återaktiverade värnplikten och att antalet inpliktade kommer att öka enligt politiska beslut. Allt fler unga och vårdnadshavare har under 2022 kontaktat Svenska Freds med frågor och oro kring värnplikten.